

การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

An Assessment of Effectiveness of the Spirit of Asean Project of the Office of Basic Education**

พัชราราลัย มีทรัพย์^{1*} และอนู เจริญวงศ์ระยับ¹

Phutcharawalai Meesup^{1*}, and Anu Jarernvonggrayab¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 200 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบวัดความกลัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบสอบถามการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบประสิทธิผลของโครงการโดยใช้ Mann – Whitney U test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวบ่งชี้ด้านผลลัพธ์ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน 5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน 7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และ 8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน

2. ประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

3. โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

* Corresponding author; email: pmees@hotmail.com

** งานวิจัยนี้เป็นโครงการที่สนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

คำสำคัญ: เกณฑ์การประเมิน ประสิทธิภาพโครงการ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

Abstract

The objectives of this research were to assessment of effectiveness of Spirit of ASEAN project of the office of basic education. Sample were schools in the office of basic education 200 schools in the lower northern region. The research instrument was the strategic readiness survey; teachers fear scale approach to ASEAN community and questionnaire of characteristics of ASEAN population. Data were analyzed using means, standard deviation and Mann – Whitney U test. The research findings were as follows:

1. Criteria for evaluating the effectiveness of Spirit of ASEAN Project of the office of basic education The 8 outcome indicators consisted of: 1) Attitude of executives in entering the ASEAN community. 2) Fear of teachers in language use and teaching and learning in foreign languages. 3) English language achievement. 4) ASEAN language achievement. 5) Characteristics of students. 6) Administrators and teachers participating in the academic exchange program with the ASEAN Community Network. 7) Administrators and teachers who study in ASEAN countries. and 8) Students who study in ASEAN countries.

2. Effectiveness of Spirit of ASEAN Project of the office of basic education of schools at the center for ASEAN studies were found to be moderately effectiveness and schools that are not ASEAN centers have a low effectiveness.

3. Schools that are ASEAN centers have more effective for Spirit of ASEAN than non-ASEAN centers significant at the .05 level.

Keywords: Criteria for Assessment, Effectiveness, Spirit of ASEAN

บทนำ

“ASEAN” เป็นคำย่อมาจาก “Association of South East Asian Nations” หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาเซียนมีจุดเริ่มต้นจากสมาคมอาสา ซึ่งก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดยไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ แต่ได้ถูกยกเลิกไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพ” หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ที่พระราชวังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 อาเซียนได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีรัฐสมาชิกเริ่มต้น 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างกันในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจการพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ หลังจาก พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา อาเซียนมีรัฐสมาชิกเพิ่มขึ้นจนมี 10 ประเทศ

ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า กฎบัตรอาเซียนได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น เขตการค้าเสรีอาเซียน ได้เริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2553 และกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะประกอบด้วยสามเสาหลัก คือประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ภายในปี พ.ศ. 2558

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีการวางแผนเพื่อให้ประชาชนในประเทศที่เป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนมีคุณภาพด้วยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายดังนี้ (การศึกษาไทยในกรอบอาเซียน, 2555 : ออนไลน์)

1. การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

2. การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเช่นความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและ การเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ ใน อาเซียน รวมทั้งให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆและการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุน การศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้น และขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสพการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5. การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยมอบหมายให้องค์กรหลักเตรียมจัดทำแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมการรองรับในเรื่องดังกล่าว โดยให้พิจารณาถึงระบบการศึกษาในอาเซียนและ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงในอาเซียน

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดนโยบายและเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาได้มีความพร้อมก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN โดยคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการและสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนในโครงการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดให้มีศูนย์อาเซียนศึกษาประจำโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมและศักยภาพ ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียนจำนวน 68 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) 1) โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่ไม่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโรงเรียนที่จะสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกต่างๆ จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเลือกสอนภาษาในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนอีก 1 ภาษา จำนวน 30 โรงเรียน 2) โรงเรียน Buffer School เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดกับชายแดนของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และเลือกสอนภาษาในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนอีก 1 ภาษา จำนวน 24 โรงเรียน 3) โรงเรียน ASEAN Focus School เป็นโรงเรียนที่เตรียมความพร้อมในการพัฒนาการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ในโรงเรียนให้ความเข้มข้นในเนื้อหาสาระ ความรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาไปสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 14 โรงเรียน ทั้งนี้มีโรงเรียนที่เป็นเครือข่าย มากกว่า 500 โรงเรียน

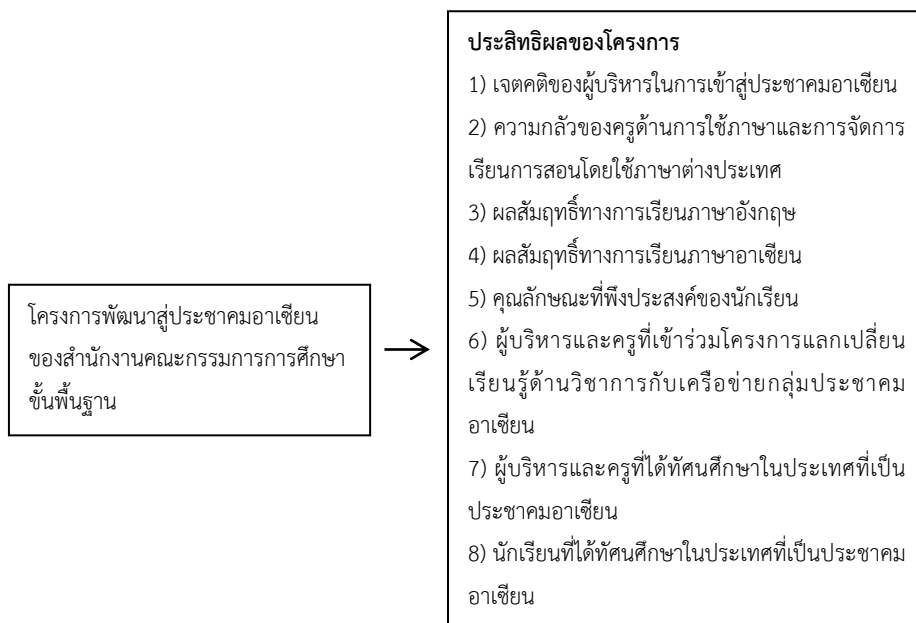
ซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553-2554) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยแบ่งเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย และยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553-2554) และจากงานวิจัยของ อธิฐาน จันทรา และคณะ (2561) ที่ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าได้แบ่งยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็น 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านความสามารถด้านภาษาและเจตคติ มี 8 ตัวบ่งชี้ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านบริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย มี 5 ตัวบ่งชี้ และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี มี 4 ตัวบ่งชี้ รวม 22 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ประเภทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์

เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของโครงการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโครงการ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลลัพธ์ และศึกษาศึกษาถึงประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในทุกด้าน และเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยแบ่งวิธีในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ 1) เอกสารเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา/การบริหารการศึกษา และ นักวิชาการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สำหรับกำหนดตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ประเด็นสนทนากลุ่มสำหรับกำหนดเกณฑ์และแนวทางในการประเมินรวมถึงเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และ การสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ประกอบด้วย พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และ พิจิตร จำแนกประชากรแบ่งตามสังกัด ได้ 2 ประเภท คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 23 เขต มี 891 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 5 เขต มี 264 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 1,155 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 200 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) แยกเป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ประกอบด้วย พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และพิจิตร จำนวน 9 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา จำนวน 191 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสำรวจความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของอธิฐาน จันทรทา และคณะ (2561) ประกอบด้วยการสำรวจใน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ด้านที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน ด้านที่ 4 จำนวนผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน ด้านที่ 5 จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และ ด้านที่ 6 จำนวนนักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน

2. แบบวัดความกลัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครู คณะผู้วิจัยใช้แบบวัดความกลัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครู ของศิริ เม่งมั่งมี (2560) ซึ่งแบบวัดความกลัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครู มี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 กลัวเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมอาเซียน ด้านที่ 2 กลัวการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ด้านที่ 3 กลัวการใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 4 กลัวการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ด้านที่ 5 กลัวการใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายโดยเน้นกิจกรรมหรือกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ด้านที่ 6 กลัวการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ด้านที่ 7 กลัวการใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และด้านที่ 8 กลัวการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยคณะผู้วิจัยนำแบบวัดความกลัวไปใช้ในการเก็บข้อมูล 2 ด้าน คือ ความกลัวการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และกลัวการใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ .977

3. แบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งคณะผู้วิจัยใช้แบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของอนุ เจริญวงศ์ระยับ และวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร (2561) ประกอบด้วยการวัดความรู้ ทักษะและเจตคติในการเป็นประชากรอาเซียน มีค่าความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ .946

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

แหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอน ได้แก่ โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ประกอบด้วย พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และ พิจิตร จำนวน 24 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงให้โรงเรียนมีขนาดโรงเรียนและบริบทของโรงเรียนเท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้เครื่องมือเดียวกันกับเครื่องมือในขั้นตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบประสิทธิผลของโครงการระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาและไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาโดยใช้ Mann – Whitney U test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการพิจารณาจากตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวบ่งชี้ด้านผลลัพธ์ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่อยู่ในยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน 5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และอยู่ในยุทธศาสตร์บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ 6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน 7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และ 8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศ

ที่เป็นประชาคมอาเซียน โดยเกณฑ์การให้คะแนนตัวบ่งชี้มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 3 ระดับ แลค่าเป็น 0 1 และ 2 คะแนน มีเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้ของประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมินคุณภาพ		
	0	1	2
1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	คะแนนเจตคติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่ำกว่าร้อยละ 70	คะแนนเจตคติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 70-79	คะแนนเจตคติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 80 ขึ้นไป
2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ	คะแนนความกลัวด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 80 ขึ้นไป	คะแนนความกลัวด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 70-79	คะแนนความกลัวด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ต่ำกว่าร้อยละ 70
3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ต่ำกว่าร้อยละ 50	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ร้อยละ 50 - 79	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ร้อยละ 80 ขึ้นไป
4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอาเซียนที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ต่ำกว่าร้อยละ 50	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอาเซียนที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ร้อยละ 50 - 79	ผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอาเซียนที่ไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือ ร้อยละ 70 ร้อยละ 80 ขึ้นไป
5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผ่านตามเกณฑ์ ต่ำกว่าร้อยละ 50	คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผ่านตามเกณฑ์ ร้อยละ 50 - 79	คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผ่านตามเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป
6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน	ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน ต่ำกว่าร้อยละ 50	ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน ร้อยละ 50 - 79	ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน ร้อยละ 80 ขึ้นไป
7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	ไม่มีผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ต่ำกว่าร้อยละ 10	ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ร้อยละ 10 ขึ้นไป
8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	ไม่มีนักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ต่ำกว่าร้อยละ 10	นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ร้อยละ 10 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนนในการประเมินประสิทธิผลในตัวบ่งชี้ต่างๆ ดังนี้

0.00 – 0.40	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด
0.41 – 0.80	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย
0.81 – 1.20	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง
1.21 – 1.60	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก
1.61 – 2.00	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินประสิทธิผลของโครงการในภาพรวมประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยแยกผลการประเมินประสิทธิผลออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา และ 2) โรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา ผลการประเมินเป็นดังนี้

โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่าตัวบ่งชี้เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และตัวบ่งชี้ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียนมีประสิทธิผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 1.67 และ 1.67 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียนมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 และ ตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.22 0.22 0.11 และ 0.00 ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

ตัวบ่งชี้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับประสิทธิผล
1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	1.89	0.33	มากที่สุด
2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ	0.22	0.44	น้อยที่สุด
3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ	0.22	0.44	น้อยที่สุด
4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน	0.00	0.00	น้อยที่สุด
5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	1.67	0.50	มากที่สุด
6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับ	0.67	0.71	น้อย

ตัวบ่งชี้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ประสิทธิผล
เครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน			
7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	1.67	0.71	มากที่สุด
8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	0.11	0.33	น้อยที่สุด
รวม	0.81	0.19	ปานกลาง

โรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่าตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมีประสิทธิผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 ตัวบ่งชี้เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียนมีประสิทธิผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.53 และ 1.32 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียนมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 และ ตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.21 0.20 0.18 และ 0.03 ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

ตัวบ่งชี้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ประสิทธิผล
1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	1.53	0.67	มาก
2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ	0.21	0.44	น้อยที่สุด
3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ	0.20	0.41	น้อยที่สุด
4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน	0.03	0.16	น้อยที่สุด
5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	1.76	0.43	มากที่สุด
6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน	0.48	0.72	น้อย
7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	1.32	0.89	มาก
8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน	0.18	0.55	น้อยที่สุด
รวม	0.71	0.22	น้อย

ขั้นตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาโดยใช้สถิติ Mann – Whitney U test พบว่าโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลจากการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

กลุ่ม	N	Mean Rank	Z
โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา	9	12.17	-2.237*
โรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา	9	6.83	
รวม	18		

* $p < 0.05$

อภิปรายผล

การวิจัยนี้เป็นการประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นดังนี้

1. เกณฑ์ประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวบ่งชี้ด้านผลลัพธ์ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่อยู่ในยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) เจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียน 5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และอยู่ในยุทธศาสตร์บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ 6) ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน 7) ผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และ 8) นักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557) ที่พบว่ายุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ ระดับอาเซียน และระดับสากล 2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะการถ่ายทอด และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่อาเซียน 3) เร่งรัดการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกรูปแบบทุกระดับ

เพื่อยกระดับมาตรฐานสู่อาเซียน 4) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกรูปแบบ ทุกระดับสู่มาตรฐานสากล 5) ส่งเสริมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยบนหลักการมีส่วนร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม ตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยสู่อาเซียน และ 6) ส่งเสริมการบริหารจัดการงบประมาณการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกรูปแบบ ทุกระดับ แบบมุ่งเน้นผลงาน

2. ประสิทธิภาพโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนไม่ได้จัด ขึ้นแต่เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมหรือทำกิจกรรมกับกลุ่มเครือข่ายกลุ่ม ประชาคมอาเซียน หรือทำกิจกรรมภายนอกโรงเรียน ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการเป็นจำนวนมาก ในการสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับเฉลี่ยว เกื่อนเกา (2554) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 พบว่าการดำเนินงานที่มีระดับการปฏิบัติการณ์น้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยเนื่องจากโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยสนับสนุน ความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับ อนรรฆ สมพงษ์ และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (2557) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในร่อง ในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าในด้านการ บริหารงานโครงการ ปัญหาด้านงบประมาณเป็นปัญหาที่สำคัญในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจาก โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเดียวกัน จากการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่ต่อเนื่อง ส่งผลกระทบ อย่างมากต่อการดำเนินการจัดการในด้านต่างๆ ทั้งการดำเนินการโครงการ และการจัดการเรียนการสอน เป็น อุปสรรคทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นักเรียนอาจได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ ไม่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาระดับประสิทธิภาพตามรายตัวบ่งชี้ระหว่างโรงเรียนที่ เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา และโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษามีระดับประสิทธิภาพตามราย ตัวบ่งชี้ไม่ แตกต่างกันอย่างมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์อาเซียนศึกษายังมีการดำเนินการในระยะเวลายังสั้น จึงทำให้ระดับ ประสิทธิภาพตามรายตัวบ่งชี้ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม ผลการ ประเมินประสิทธิภาพก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประสิทธิภาพโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา พบว่าโรงเรียนที่เป็นศูนย์ อาเซียนศึกษามีประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการพัฒนาสู่ ประชาคมอาเซียน และมีศูนย์อาเซียนศึกษาที่เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับนักเรียน บุคลากร ในโรงเรียน สร้างความรู้ ความตระหนัก และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงส่งเสริมความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน จึงทำให้พบว่าโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

มีประสิทธิผลของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเฉลี่ยว เกื่อนภา (2554) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่าการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษาในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านปัจจัยสนับสนุน อีกทั้งโรงเรียนศูนย์อาเซียนศึกษา มีเป้าหมายด้านคุณภาพให้ครูและนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอาเซียนศึกษา มีความรู้ความเข้าใจสามารถใช้ภาษาอาเซียน และเทคโนโลยี การสื่อสารสารสนเทศในการสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียนได้ และที่สำคัญคือมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยใช้ภาษา อังกฤษ และภาษาของประเทศของสมาชิกอาเซียนเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมค่ายวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ที่เน้นเรื่องอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอาเซียน จัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมความรู้ ความตระหนักในอาเซียนสำหรับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และชุมชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่าผลการประเมินประสิทธิผลของโครงการ ตัวบ่งชี้ในด้านความกล้าของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนของนักเรียนมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุดมากที่สุดเช่นกัน ทางโรงเรียนควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนในรายวิชาภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อให้ประสิทธิผลของโครงการเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในมิติอื่นๆ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาไทยในกรอบอาเซียน. (2555). สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 จาก <https://blog.eduzones.com/raccha-choengsao/88655>.
- ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์. (2557). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(2), 141-155.

- เฉลียว เกื้อนเถา. (2554). การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์
อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- ศิริ เม่งมั่งมี. (2561). การพัฒนาแบบวัดความกลัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์), 11(3), เดือนกรกฎาคม – กันยายน (accepted).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553-2554). การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา
โรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 11
พฤษภาคม พ.ศ. 2561 จาก: <http://jatoporn.ucoz.com/blog/2012-06-15-43>.
- _____. (2554). แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อธิฐาน จันทรา, อนุ เจริญวงศ์ระยับ, และพัชรพล มีทรัพย์. (2561). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมตาม
ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วารสารวิจัย มสส. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 14(2), เดือนพฤษภาคม –
สิงหาคม (accepted).
- อนรรฆ สมพงษ์ และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2557). การดำเนินงานของโรงเรียนมัศึกษานำร่องใน
โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสาร
อิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(1), 28-41.
- อนุ เจริญวงศ์ระยับ และวีรวัฒน์ วงศ์ปิ่นเพชร. (2561). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของการมี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.